

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ
วิชา การบัญชีเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

Development of Learning Management Based on Problem-Based Learning and
Cooperative Learning to Enhance Academic Achievement and Achievement
Motivation of Professional Certificate Students for the First Year Level,
in Basic Accounting Subject

พัชฎาพรรณ แสงตะวัน¹

ธีระพงษ์ มีไธสง²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องและพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 2) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือ วิชา การบัญชีเบื้องต้น ประกอบด้วย 2.1) ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชา การบัญชีเบื้องต้น ตามเกณฑ์ 80/80 2.2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ 2.3) เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานด้านปัญหา ความต้องการในการจัดการเรียนรู้วิชา การบัญชีเบื้องต้น ด้วยการสอบถาม การสัมภาษณ์และสังเกตชั้นเรียน รวมทั้งศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำมาสังเคราะห์ออกแบบการจัดการเรียนรู้ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสม ระยะที่ 2 การนำการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบในระยแรก ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 และปรับปรุงในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น ระยะที่ 3 นำการจัดการเรียนรู้ไป ใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีครูกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลพื้นฐานด้านการจัดการเรียนรู้วิชา การบัญชีเบื้องต้น ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาบัญชี 1 คน และครูวิชาการ 1 คน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ จำนวน 37 คน ปีการศึกษา 2557 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 ข้อ 2) แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียน 4) แผนการจัดการเรียนรู้วิชา การบัญชีเบื้องต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 9 แผน รวมเวลา 18 ชั่วโมง 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ 6) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 25 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติ t – test (Dependent Samples)

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ วิชาการบัญชีเบื้องต้นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 พบว่า นักเรียนยังไม่ได้รับการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ประกอบการเรียนรู้อาชีพเบื้องต้นเท่าที่ควร และยังต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าว ให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนปัญหา 2) ขั้นตอนวางแผนค้นหาคำตอบ 3) ขั้นตอนตรวจสอบทบทวนการแก้ปัญหา 4) ขั้นตอนประเมินและสะท้อนผล 5) ขั้นตอนสรุปผลการแก้ปัญหาและนำไปใช้ และปรากฏผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้รายแผนมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น พบว่า

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.86/ 89.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : แนวคิดปัญหาเป็นฐาน, แนวคิดกลุ่มร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Abstract

The purpose of this study were : 1) to develop learning management based on Problem-Based Learning and Cooperative learning to enhance academic achievement and achievement motivation of Professional Certificate students for the first year level in Basic Accounting Subject, 2) to study for the outcomes of learning management based on Problem-Based Learning and Cooperative learning of Professional Certificate students for the first year level, which were composed of : 2.1) to find the efficiency of learning management, based on Problem-Based Learning and Cooperative learning with the required establishment of 80/80, 2.2) to compare academic achievement of students, between before and after learning based on that approach, and 2.3) to compare achievement motivation of students, between before and after learning based on that approach. This study was provided on Research and Development methodology for 3 phases in the academic year of 2014, those were : The first phase was studied for the preliminary problems and needs concerned with learning management in Basic Accounting for the professional certificate, by using the questionnaire, interviewing, and observing activities in class. Including reviewed for the principles and concerned theories for synthesizing of learning management strategy with Problem-Based Learning and Cooperative learning to enhance academic achievement and achievement motivation of students. Then proposed of learning management for the experts to evaluate appropriateness

of learning management before implement with students. The research instruments were comprised of : 1) questionnaire for the students replying about current state of leaning management , 2) interviewing forms for teachers and students about problems and needs of learning management, 3) observing form for classroom learning activities, 4) plans for learning management based on Problem-Based Learning and cooperative learning for 9 plans, with 18 hours, 5) a 30-the academic achievement test, 6) 25 item scale of achievement motivation. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent sample) was employed for testing hypotheses.

The results of study were as follows :

1. The results of study for preliminary information of current state and problems about needs for learning management for basic accounting subject in concerned school, were found that students pertained in problems and needs to improve of higher academic achievement and achievement motivation. The author synthesized and designed for learning management based on Problem-Based learning and cooperative learning to promote achievement and achievement motivation of learners, which composed of 5 steps were as: 1) Confronting of problems, 2) Planning to investigate solutions, 3) Proving and reviewing of problem solving, 4) Assessing and reflecting and 5) Concluding of solutions and applying, and evaluating for quality and appropriateness of learning management plans by experts were at a high to highest level for each plan, and was at a high level for overall of plans.

2. The outcomes of learning management based on Problem-Based learning and cooperative learning approach to promote achievement and achievement motivation of learners, in basic accounting subject were as :

2.1 The learning management based on Problem-Based learning and cooperative learning, had the efficiency of 83.86/89.46, which was higher than the criterion establishment of 80/80.

2.2 The students who learned based on Problem-Based learning and cooperative learning showed higher of achievement in basic accounting subject than before learning at the .05 level of significance.

2.3 The students who learned based on Problem-Based learning and cooperative learning showed higher of achievement motivation than before learning, at the .05 level of significance.

Keywords : Problem-Based Learning, Cooperative learning, Academic Achievement, Achievement Motivation

บทนำ

การจัดการเรียนรู้วิชาในหลักสูตรของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ต้องให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติด้านการบัญชี รวมทั้งการเสริมสร้างความตระหนักรู้ในการปฏิบัติงานบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ และมีคุณธรรมหรือจรรยาบรรณในวิชาชีพดังกล่าวด้วย ซึ่งเป้าหมายและสาระสำคัญในหลักสูตรวิชาการบัญชี มีความต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางการบัญชี และการนำความรู้

ไปปฏิบัติให้บรรลุผล การเรียนรู้นอกจากเกิดจากปัจจัยของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแล้วปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครอง และด้านครอบครัวก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ชูลีกร อิมสวย และคณะ (2547 : 64-66) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้วิชาการบัญชี จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติและมีคุณลักษณะของการเป็นนักบัญชีที่ดี ที่อาจจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสนอแนะความคิดเห็นผ่านการสนทนาซักถามหรือการอภิปรายเพื่อการปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ความรู้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทร่วมกับเพื่อน รวมทั้งการเสนอแนวคิดวิธีการปฏิบัติในสถานการณ์เงื่อนไขของปัญหาที่แตกต่าง หลากหลายและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน ในอันที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2553 : 36-37)

จากรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ ในปีการศึกษา 2556 ยังพบว่า นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ยังประสบปัญหาการเรียนวิชาบัญชีในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ไม่บรรลุตามเกณฑ์ของวิทยาลัยกำหนดไว้ และต้องการพัฒนาคุณภาพในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความกระตือรือร้นในการเรียน ความมุ่งมั่นใส่ใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งความพยายามที่จะแสวงหาองค์ความรู้ในบริบทของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนให้บรรลุผล นักเรียนส่วนมากยังเรียนด้วยความใส่ใจเฉพาะบทเรียนในบางโอกาสเท่านั้น ยังขาดความคงเส้นคงวาและความต่อเนื่อง เพราะหากนักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนด้วยความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจในการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ก็จะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ในที่สุด (วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ 2556 : 24) ผู้วิจัยเห็นว่าผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ควรได้รับการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อเป็นเงื่อนไขซึ่งถึงคุณภาพผู้เรียนในระดับดังกล่าวให้บรรลุผล โดยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือ มาสังเคราะห์เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการบัญชีเบื้องต้นเพื่อจัดการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
2. ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ประกอบด้วย
 - 2.1 ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ตามเกณฑ์ 80/80
 - 2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ
 - 2.3 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือกลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกลุ่มร่วมมือเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปี 1
2. การพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ สำหรับครูผู้สอน กล่าวคือได้แนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านกระบวนการทำงานเป็นระบบ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย และได้แนวคิดวิธีการในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป
3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการนำกระบวนการไปประยุกต์ใช้การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เป็นสื่อสารสนเทศ สำหรับครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในสวนที่เกี่ยวข้องต่อไป อีกทั้งยังไปปรับใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบของการวิจัย
การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามกรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนา (R & D) จำนวน 3 ระยะ ได้แก่
 - 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานด้านปัญหา เงื่อนไข และความต้องการรวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ และนำมาสังเคราะห์เพื่อออกแบบ และนำข้อมูลเบื้องต้นมาสังเคราะห์เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสม
 - 1.2 การนำการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบในระยะเวลาที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 และปรับปรุงในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
 - 1.3 นำการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับกลุ่มนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และรายงานคุณภาพของการจัดการเรียนรู้
2. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมายการวิจัยในแต่ละระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1
 - 1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 4 ห้องเรียน มีดังนี้ ปวช.1/1 ห้อง 3101 ปวช.1/2 ห้อง 3102 ปวช.1/3 ห้อง 3103 ปวช.1/4 ห้อง 3104 รวม 146 คน
 - 2) กลุ่มตัวอย่างนักเรียน ที่ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการบัญชีเบื้องต้น ในชั้นเรียนที่น่าสนใจและไม่น่าสนใจของผู้เรียน รวมทั้งความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการบัญชี และผลด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการบัญชี ที่ต้องการให้ครูนำมาจัดให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน จำนวน 4 ห้อง ห้องละ 15 คน รวมนักเรียน 60 คน
 - 3) กลุ่มเป้าหมายนักเรียนที่ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนวิชาการบัญชี ในชั้นเรียน ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ จำนวน 4 ห้อง ห้องละ 10 คน รวมนักเรียน 40 คน

4) กลุ่มเป้าหมายครูผู้สอนวิชาการบัญชีเบื้องต้น เพื่อสัมภาษณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูที่เชื่อมโยงไปสู่คุณภาพผลการเรียนตามเป้าหมาย รวมทั้งเงื่อนไขที่นักเรียนอาจยังไม่บรรลุผลและประสบผลสำเร็จในการเรียนตามตัวชี้วัดของหลักสูตร โดยเฉพาะเรื่องของความสามารถผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียน จำนวน 2 คน

ระยะที่ 2

5) กลุ่มทดลองที่นำการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบในระยะเวลาที่ 1 ไปทดลองใช้ และปรับปรุงที่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ อำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 37 คน จาก 1 ห้องเรียน ปวช.1/1 ห้อง 3101

ระยะที่ 3

6) กลุ่มตัวอย่างที่นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง และรายงานคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ อำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 37 คน จาก 1 ห้องเรียน ปวช.1/2 ห้อง 3102

3. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นเนื้อหาตามแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการบัญชีเบื้องต้น การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วยเนื้อหาในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ผลการทดลองตามความมุ่งหมายการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ระดับชั้น ปวช.ปีที่ 1 ด้วยการการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตามข้อ 6.2

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 จากคะแนนผลการเรียนระหว่างเรียน และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ จำนวน 37 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นเตรียมความพร้อม 2. ขั้นสอนและขั้นเสนอสถานการณ์ของปัญหา กำหนดกรอบการศึกษา สร้างสมมุติฐาน 3. ขั้นของกิจกรรมกลุ่ม ค้นคว้าข้อมูล ตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาและสร้างผลงานเชิงปฏิบัติตามทางเลือก 4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5. ขั้นสรุปและประเมินผลการทำงาน มีค่าเฉลี่ยรายแผนตั้งแต่ 4.20 – 4.71 และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.69

2. ผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ดังนี้

2.1 การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.86/89.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 พบว่า กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมีคุณภาพและมีความเหมาะสมสำหรับ นำไปใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการบัญชี กับของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ซึ่งผลการประเมินในรายแผนการเรียนรู้มีระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรายแผนตั้งแต่ 4.20 – 4.71 และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.69 และการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้บนพื้นฐานแนวคิดใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ ซึ่งแนวคิดทฤษฎีปัญหาเป็นฐานมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหา เป็นหลัก การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (ยรรยง สิ้นธุ์งาม 2008 : 73)

2. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยแนวคิดใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือวิชาการบัญชีเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.86/ 89.46 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการ แบบแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในวิชาการบัญชีเบื้องต้นครั้งนี้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ สติปัญญาช่วยในการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยง การลงความเห็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ธรรมชาติ ความสามารถ ความสนใจรวมทั้งความอยากเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้คำถามจูงใจให้ผู้เรียนได้คิด เชื่อมโยงค้นหาคำตอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในบริบทจริงตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดปัญญาการคิดวิเคราะห์ และอารมณ์จะเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน (Caine and others 2009 : 4-5)

3. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ แนวทางการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยการผสมแนวคิดปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่ม ร่วมมือ ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้พื้นฐานเชื่อมกับความรู้ใหม่ และเน้นบรรยากาศแบบผ่อนคลาย ซึ่งหลักการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Woolfolk (2010 : 309) ที่เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด ปัญหาเป็นฐานเป็นฐานที่ดี ควรจัดให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์ที่ยืดหยุ่น ผ่านการมองเห็น หลักการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิด ตามขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน การแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ การนำเสนอความรู้ใหม่ การฝึกทักษะ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขณะที่กิจกรรมการเรียนรู้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

(Cooperative Learning) มีความเชื่อว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้ Slavin (1987 : 7-13, อ้างถึงใน ไสว พักขาว 2544 : 192)

4. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาบัญชีเบื้องต้น มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยการผสมแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น การสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อผู้เรียน ถ้ามองในแง่ของยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ PBL เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เผชิญกับปัญหาด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดหลายแบบ เช่น การคิดวิเคราะห์ คัดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ (ยรรยง สิ้นธุ์งาม 2008 : 73) โดยที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความเป็นอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่เสริมสร้างการคิด ในรูปแบบที่หลากหลายท้าทายและลุ่มลึก ครอบคลุมด้านการคิดในเชิงตรรกะ วิเคราะห์ที่ตรงต่อและนำไปสู่การคิดริเริ่มการออกแบบ เพื่อนำไปสู่การปรับใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีคุณภาพ รวมทั้งการใช้เหตุผลและควบคุมจิตใจอารมณ์ เพื่อให้สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (Caine and others 2009 : 7-8)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้สอนภาควิชาบัญชี นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เนื่องจากเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้ที่จะนำไปใช้ควรศึกษาแนวคิดและทฤษฎีขั้นตอนวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ผู้สอนควรศึกษาและความต้องการของผู้เรียน เช่น การนำสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรจะมีเหมาะสม และกระชับไม่ยืดเยื้อ เป็นต้น

1.3 ควรคัดเลือกบทอ่านให้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และบทอ่านควรมีความหลากหลาย

1.4 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ไปศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจในการเรียน ความคงทนในการเรียน เป็นต้น

1.5 ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เป็นกันเองกับนักเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับวิธีสอนอื่น ๆ ที่หลากหลาย

2.2 ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบกลุ่มร่วมมือ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ไปทดลองกับนักเรียนหลาย ๆ กลุ่ม เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการวิจัยกว้างขวางและมั่นใจมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง พันธุ์จันทร์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่ได้ออกมาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. **การจัดการเรียนรู้วิชาในหลักสูตรของสถานศึกษาระดับ**

อาชีวศึกษา ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สถาบันการอาชีวศึกษา, 2553.

ชูลีกร ยิ้มสวย และคณะ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,” วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต. 14, 1 (ตุลาคม 2556 – มกราคม 2557) : 45-61.

เทคโนโลยีควานันท์, วิทยาลัย. **รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์ ในปีการศึกษา 2556.** ขอนแก่น : วิทยาลัยเทคโนโลยีควานันท์, 2556.

ยรรยง สิ้นธุ์งาม. **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.** กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ครู และบุคลากรทางการศึกษา, 2008.

Caine, R .N. and others. **12 Brain/Mind Learning Principle in Action : Development Executive Functions of the Human Brain.** New York : Crowin, 2009.

Slavin, V. “Learning Cooperative and the Cooperative School,” **Educational Leadership.** 45 (November 1987) : 7-13.

Woolfolk, Anita. **Educational Psychology.** 11th ed. New Jersey : Pearson Education, 2010.

